

Recerca d'una riera. Apadrinament d'un torrent

Activitat per a gent de 10 a 14 anys.

Recerca per a determinar la qualitat de la Rierada i apadrinament d'un torrent del Parc Rural.

Aquesta activitat l'hem pensat basant-nos en experiències prèvies diverses: les pràctiques de la carrera de biologia i ciències ambientals, una activitat que l'empresa Argelaga realitza a Collserola i el Projecte Rius de la Fundació Hàbitat en són les més destacades. Us recomanem que visiteu la pàgina del Projecte Rius i continueu aprofundint en l'adopció de rius.

Aquesta explicació no està detallada, però us la podem explicar pas a pas si contacteu amb la Plataforma Cívica per la Defensa de la Torre Negra o amb l'àrea de Medi Ambient de l'Ajuntament de Sant Cugat.

Objectius:

Continguts:

- Conèixer una riera en bon estat de conservació; conèixer el potencial de les nostres rieres i torrents.
- Conèixer l'estructura del bosc de ribera, les estructures de la llera i especialment la fauna macroinvertebrada.
- Conèixer l'estat dels torrents i rieres del Parc Rural de la Torre Negra.

Capacitats:

- Aprendre a fer recerca sistemàtica d'un ambient humit; fer servir els estris de recerca, tenir cura dels mateixos, sistematitzar la feina i les recollides de dades.

Actituds:

- Valorar positivament l'estat de conservació de la Rierada i projectar aquest estat als torrents i rieres del Parc Rural.
- Respectar l'entorn en el procés de recerca.

Primera fase: recerca a la Rierada i a un torrent o riera del Parc Rural de la Torre Negra.

El grup classe arriba a la Rierada (és la riera més ben conservada de Collserola) i fa una recerca de les característiques de la riera (del bosc de ribera, de la llera i més a fons dels macroinvertebrats). En grups petits es treballa per trams. Fan servir estris de recerca biològica i recullen les observacions en unes fitxes, de manera que en podran determinar l'estat de conservació i la qualitat de les aigües.

Tornen a agafar l'autocar i, amb el dinar ja fet, arriben a un torrent o riera del Parc Rural de la Torre Negra. Una primera comparació dels boscos de ribera, de l'estat de conservació, etc., ens ajudarà a entendre les característiques d'aquestes. En grups petits es treballa per trams també, però en aquesta ocasió la feina es dirigeix a recollir les característiques per donar-les a conèixer a l'escola i a la població. Es tracta d'un apadrinament de la riera o torrent, tram a tram, per fer un mural o pàgina web on hom pugui conèixer el seu estat i les possibilitats de conservació o restauració. D'aquesta manera també el grup s'implica en la conservació de la xarxa hidrogràfica. Els grups recolliran imatges i dades per poder preparar l'exposició, en format paper o informàtic (segons ho hagi decidit prèviament el professorat).

Segona fase: treball a classe, un segon dia.

El grup farà una primera estona de tractament de les dades recollides a la Rierada, per a determinar-ne la qualitat de les aigües i de l'ecosistema en què es troba. Es treballa a partir d'algunes claus dicotòmiques de determinació de la vegetació, de la fauna (macroinvertebrats aquàtics) i de la reflexió sobre les característiques físiques del medi. Es fan grups petits per poder treballar cada una d'aquestes qüestions:

- **Els periodistes:** fan un diari de la feina feta durant tot el dia.
- **Els científics:** determinen la qualitat de l'aigua a partir dels animals trobats a la Rierada.
- **Els zoòlegs:** fan fitxes dels animals trobats a la Rierada.
- **Els botànics:** fan fitxes de la vegetació de la Rierada.
- **El grup de l'apadrinament:** (un de cada tram) recullen les imatges i dades de cada tram treballat i preparen l'exposició, en format paper o en format informàtic.

En una segona estona, el grup pot realitzar un joc de rol sobre la conservació d'un torrent i la construcció d'una carretera. El joc de rol està explicat a continuació, però cal acabar de preparar les fitxes dels grups. Els grups que caldrà que es preparin el debat són:

- L'Ajuntament que ha de decidir si es fa o no una carretera.
- Els ecologistes que defensen la conservació d'un torrent semblant al que hem conegut.
- Els veïns que poden sortir beneficiats o perjudicats per la construcció de la carretera, segons com es faci.
- Els pagesos de la zona que poden rebre compensacions però perdran la seva feina.

Dins de cada grup, explicat en fitxes, hi ha diverses personalitats i arguments per a defensar en un diàleg en dues fases que convocarà l'Ajuntament. Hauran d'arribar a una decisió de consens.

A continuació trobareu una explicació del Joc de Rol. Us proposem fitxes com aquesta per a cada grup:

<i>Grup</i>	<i>Foto o dibuix</i>
<i>Característiques del grup</i>	
<i>Personalitat dels membres del grup</i>	Noms dels membres del grup (noms reals)

Funcionament bàsic del Joc de Rol:

A classe, a la tarda o bé un altre dia. Només cal un monitor i poden ser els dos grups junts.

1er:

Els grups es reuneixen per preparar la seva primera intervenció. Una bona justificació de la importància dels seus projectes o demandes. Durant la intervenció dels altres, han de prendre nota del què demanen els altres per fer aliances i per veure el que és incompatible amb les seves demandes.

2n:

L'Ajuntament convoca tothom per parlar de la zona perquè s'està estudiant què es pot fer amb ella. Conviden als grups a presentar-se i a exposar les seves demandes i idees. Els grups fan la primera intervenció.

3er:

L'Ajuntament dóna 5 minuts perquè els grups es puguin preparar la sessió de debat.

4rt:

Es trona a trobar tothom i es fa una ronda de rèpliques i contrapropostes, després debat lliure.

L'Ajuntament ha de fer de moderador però ha de colar el tema del vial sud a veure si convenç a la gent. Al final, decideix algun projecte concret (o una barreja) i el posa a votació. Ha d'aconseguir una majoria per tirar endavant alguna cosa, el què sigui.

Després l'educador ha de fer reflexionar el grup sobre el què ha sortit, sobre el què cada grup coneix, ha de fer que els grups expliquin allò que saben i no han compartit, i proposa que el grup, ara ja sense rols, escriguin la seva proposta a una carta i l'enviïn a l'Ajuntament.